

שיתוף פעולה בין בתי חולים, שיקום וקהילה במטרה למנוע שברים אוסטאופורוטים חוזרים בקשישים

מגר' דוד יעקובוב, ד"ר אביה אלמליח,
ד"ר סופיה רבינוביץ, מגר' ורד רב הון
מכבי שירותי בריאות, מחוז דרום

רקע:

במבוגרים מעל גיל 65 שבר אוסטאופורוטי עלול לגרום לתחלואה ולתמותה גבוהה בשנה הראשונה שלאחר השבר.

שבר אוסטאופורוטי, מעלה את הסיכון פי 2 לשבר נוסף. כ- 70% מהמטופלים עם שבר אוסטאופורוטי קודם, לא מאובחנים ולא מטופלים. טיפול תרופתי אנטי-אוסטאופורוטי מפחית את הסיכון לשבר בחוליות (70%-30%), לשברים שאינם חוליות או ירך (20%), ולשברי צוואר ירך (40%).

כמו כן, הטיפול עוזר למנוע תמותה, אשפוזים וירידה בתפקוד המטופלים.

מטרות:

- הפחתת סיכון לשבר חוזר בצוואר הירך.
- פניה לבתי החולים להוספת המלצה להתחלת טיפול מניעתי במכתב שחרור.

שיטות:

- הפקת דוח של מטופלים עם שבר אוסטאופורוטי בצוואר הירך בשנה אחרונה שלא קיבלו טיפול מניעתי לפני השבר. כמו כן קבלת דוח חודשי מבתי החולים, יחידות המצפן ומיחידות השיקום במחוז.
- סקירת נתוני המטופל תוך התייחסות ל: מועד השבר, רמת ויטמין D והתוויות נגד. הרוקח הקליני מסכם את היעוץ ומתעד הן בתיק הרפואי והן בשיחה טלפונית עם הרופא. רוקח קליני מוודא יישום המלצות או הפנייה להמשך טיפול של אנדוקרינולוג.
- בניית תהליכי עבודה מול צוותים בבתי החולים במטרה לשפר מודעות ולתת המלצה להתחלת טיפול מניעתי לשבר כבר במכתב שחרור מבית החולים/שיקום. (תרשים 1)

מסקנות:

בזכות שיתוף הפעולה בין רופאי הקהילה, רופאי בתי החולים, האחיות והרוקחים הקליניים, התערבות מוקדמת אפשרה התחלת טיפול בזמן למטופלים לאחר שבר אוסטאופורוטי. טיפול מוקדם זה, הפחית משמעותית את הסיכון לשבר אוסטאופורוטי חוזר בקרב אותם מטופלים.

תרשים 1: תיאור תהליך עבודה

הפקת דוח דו-שבועי של מטופלים ממערכות מכבי קבלת דוח חודשי מבתי החולים, יחידות המצפן ומיחידות השיקום במחוז.

סקירת תיקי המטופלים תוך התייחסות לפרמטרים הבאים:

- מועד השבר האוסטאופורוטי
- רמת ויטמין D
- יעוץ אנדוקרינולוג
- התוויות נגד להתחלת טיפול תרופתי
- ייעוץ ותייעוד לרופא המטפל

בניית תהליכי עבודה מול צוותים בבתי החולים במטרה לשפר מודעות.

תוצאות:

בשנת 2025, ביצעו הרוקחים הקליניים 345 ייעוצים למטופלים אחרי שבר אוסטאופורוטי.

אחוז המטופלים שקיבלו טיפול מניעתי עלה משמעותית מ-35.8% ב-ב'ינואר 2025 ל- 51.6% בדצמבר 2025. בנוסף, נבנו שיתופי פעולה עם מספר בתי חולים במחוז, במסגרתם ניתנה המלצה להתחלת טיפול מניעתי כבר במכתב שחרור. (תרשים 2)

